

Kongen af det gyldne bjerg

Der var engang en købmand, som havde to børn, en dreng og en pige. De var begge to ganske små og kunne ikke gå endnu. På den tid fik han efterretning om, at hans to skibe, der var kostbart ladede, og som udgjorde hele hans formue, var gået til bunds. Nu var han pludselig blevet fattig og ejede ikke andet end en mark udenfor byen. For at adspire sine mørke tanker lidt gik han ud på marken, og mens han spadserede frem og tilbage der, fik han pludselig øje på en lillebitte sort mand, der stod ved siden af ham og spurgte, hvorfor han var så bedrøvet. "Hvis du kunne hjælpe mig, ville jeg vel nok fortælle dig det," svarede købmanden. "Man kan jo aldrig vide om jeg ikke kan," sagde den lille mand. Købmanden fortalte ham nu, at hele hans formue var gået til grunde på havet, og at han ikke havde andet tilbage end denne mark. "Det skal du ikke bryde dig om," sagde den lille mand, "hvis du vil love mig om tolv år at bringe mig det, din fod først støder på, når du kommer hjem, skal du få så mange penge, du vil." - "Det kan jo ikke være andet end min hund," tænkte manden. Det faldt ham ikke ind, at det måske kunne være et af hans børn, og han sagde derfor ja og skrev det på et stykke papir og satte sit segl under.

Da han kom hjem, blev hans lille dreng så glad ved at se ham, at han kravlede henimod ham og tog fat i hans ben. Manden blev forfærdet, da han kom i tanker om, hvad han havde lovet, men da der ikke var guld at finde nogetsteds, mente han, at det havde været en spøg af manden. En månedstid efter gik han op på loftet for at lede efter noget gammelt tin, som han kunne sælge, og opdagede da, at der lå en stor bunke penge. Nu blev han igen i godt humør, købte og solgte og blev rigere end nogensinde før og lod fem være lige. Imidlertid var drengen vokset til og blevet klog og flink. Efterhånden som hans tolvte år nærmede sig, blev købmanden mere og mere bedrøvet, og man kunne se på hans ansigt, at der var noget, der pinte ham. En gang spurgte sønnen ham, hvad der var i vejen. Han ville først ikke ud med det, men drengen blev ved at plage ham så længe, til han fortalte, at han uden at vide det havde lovet ham bort til en sort mand og fået mange penge for det. Han havde skrevet sit navn som bevis, og når han var tolv år gammel, måtte han udlevere ham. "Du skal ikke være bange, far,"

sagde drengen, "det skal nok blive godt allsammen. Den sorte mand skal ikke få magt over mig."

Da tiden nærmede sig, gik drengen hen til en præst, som velsignede ham. Derpå gik han og faderen sammen ud på marken og han slog en kreds om dem. Lidt efter kom den sorte mand og sagde til den gamle: "Har du så det med, som du har lovet mig." Han svarede ikke, men sønnen spurgte: "Hvad vil du her?" - "Jeg taler med din far og ikke med dig," svarede den sorte mand. "Du har bedraget min far," sagde drengen, "giv mig beviset." - "Nej," sagde manden, "jeg opgiver ikke min ret." De snakkede nu længe frem og tilbage, og til sidst blev de enige om, at sønnen, der jo ikke mere tilhørte faderen, skulle bringes ombord på et skib, og den gamle skulde så selv slippe det løs, så det sejlede ned i vandfaldet. Drengen tog nu afsked med faderen og gik ombord. Skibet blev straks revet omkuld, så bunden kom i vejret, og faderen troede, at hans søn var druknet, og gik bedrøvet hjem.

Skibet gik imidlertid ikke til bunds, men flød roligt videre, og drengen sad godt gemt derinde, uden at vandet trængte ind til ham. Endelig stødte det mod land, og da drengen gik ud så han, at der lå et dejligt slot lige for ham. Han gik rask væk derind uden at vide, at det var forhekset. Han gik gennem en mængde tomme stuer og kom til sidst til et værelse, hvori der lå en slange og snoede sig. Det var en forhekset jomfru, og da hun så ham, spurgte hun glad: "Kommer du for at befri mig? Nu har jeg ventet på dig i tolv år. Du må frelse mig og hele det fortryllede rige." - "Hvordan skal jeg dog bære mig ad dermed?" spurgte han. "I nat kommer der tolv sorte mænd med kæder om halsen og spørger dig, hvad du har at gøre her. Du må ikke svare dem, men lad dem gøre med dig, hvad de vil. De vil slå dig og hugge løs på dig, men find dig i det allsammen og sig ikke et eneste ord. Klokkeren tolv forsvinder de igen. Natten efter kommer der igen tolv, i den næste fireogtyve, og de hugger dit hovede af. Ved midnatstid er deres magt forbi, og hvis du har holdt tappert ud og ikke sagt et ord, er jeg frelst. Jeg kommer så og bestænker dig med livsens vand, og du bliver straks levende igen." - "Jeg vil gerne frelse dig," svarede han. Det gik nu allsammen, som hun havde sagt. De sorte mænd fik ikke et ord ud af ham, og i den tredie nat blev slangen til en dejlig kongedatter, der

bragte ham livsens vand. Hun faldt ham om halsen og kyssede ham, og hele slottet genlød af jubel og glæde. Deres bryllup blev fejret, og han var nu konge af det gyldne bjerg.

De levede nu lykkeligt med hinanden, og dronningen fødte en dejlig dreng. Da otte år var gået, blev han grebet af en stærk længsel efter en gang at se sin far igen. Dronningen ville nødig af med ham. "Det bliver min ulykke," sagde hun, men han havde ikke ro på sig, før han kom af sted. Ved afskeden gav hun ham en ønskering og sagde: "Sæt denne ring på din finger. Den bringer dig straks, hvorhen du ønsker. Kun må du love mig ikke at bruge den til at ønske mig hjem til din far." Han lovede hende det, stak ringen på fingeren og ønskede sig hjem til den by, hvor hans far boede. I samme øjeblik stod han udenfor byens port, men skildvagten ville ikke lade ham komme ind, fordi han havde sådan mærkelige, kostbare klæder på. Han gik da hen til et bjerg, hvor der boede en gammel hyrde, byttede klæder med ham, og slap således ind i byen. Da han kom hjem til sin far, ville han ikke kendes ved ham. "Jeg har rigtignok haft en søn," sagde han, "men han er død for længe siden." Da han så, hvor pjaltet han så ud, ville han give ham en tallerken mad, men hyrden sagde: "Jeg er virkelig din søn. Er der ikke et eller andet mærke, du kan kende ham på?" - "Jo," svarede moderen, "han havde en brun plet under højre arm." Han smøgede skjorten op og viste dem mærket, og de tvivlede nu ikke længere om, at han var deres søn. Han fortalte dem nu, at han var konge af det gyldne bjerg og gift med en dejlig kongedatter, og at de havde en søn på syv år. "Aldrig i livet får du mig det bildt ind," sagde faderen, "det er en rar konge, som kommer i sådanne pjalter." Da blev sønnen vred, og uden at tænke på sit løfte, ønskede han, at hans hustru og barn måtte komme derhen. I samme øjeblik stod de der også, men dronningen græd og klagede og sagde, at han havde gjort hende ulykkelig. "Jeg har jo gjort det af tankeløshed og ikke af ondskab," sagde han og søgte at berolige hende. Hun lod også, som om hun var fornøjet igen, men i sit hjerte havde hun ondt i sinde.

De gik nu udenfor byen til marken, hvor skibet var blevet sat i vandet. "Lad mig sove lidt med hovedet i dit skød," sagde han, "jeg er så træt." Hun satte sig ned, men da han var faldet i søvn, tog hun først ringen af hans finger og trak så forsigtigt benene til sig, men hendes ene sko blev liggende. Derpå tog hun barnet på armen og ønskede sig hjem til sit kongerige igen. Da han vågnede var han alene, hans kone og barn og

ringen var borte, kun hendes ene sko stod der. "Jeg vil ikke gå hjem til mine forældre igen," tænkte han, "de vil jo tro, jeg er en troldmand. Det er bedre, jeg ser at finde hjem til mit kongerige." Han begav sig straks på vej og kom efter nogen tids forløb til et bjerg, hvor der stod tre kæmper og skændtes om, hvordan de skulle dele arven efter deres far. Da de så ham gå forbi, kaldte de på ham, for at han skulle komme og hjælpe dem. Arven bestod for det første af et sværd, og når man tog det i hånden og sagde: "Væk med alle hoveder undtagen mit" lå de rundt om på jorden, for det andet af en kappe, som gjorde den, der tog den på, usynlig, og for det tredje af et par støvler, der bragte en, hvorhen man ønskede. "Giv mig det lad mig prøve om det duer," sagde han. De gav ham først kappen, og da han havde taget den på, blev han usynlig. "Den er god nok, giv mig så sværdet," sagde han. "Nej," svarede de, "så kunne du jo skille os allesammen af med hovedet." Til sidst gav de ham det dog på den betingelse at han ville gøre prøve med et træ. Det gjorde han, og sværdet knækkede træet som en svovlstikke. Han ville nu også prøve støvlerne, men de sagde: "Nej, dem får du ikke. Du kunne jo bare ønske dig op på bjerget, så stod vi her med en lang næse." - "Jeg lover jer ikke at gøre det," sagde han og fik så støvlerne på. Han stod nu der med alle tre ting og tænkte bare på sin kone og sit barn. "Bare jeg dog var på det gyldne bjerg," sagde han for sig selv og forsvandt lige for næsen af kæmperne, der jo således havde fået deres strid ordnet. Da han kom til slottet hørte han fløjter og violiner, og folk fortalte ham, at hans dronning var ved at holde bryllup med en anden. "Den troløse," tænkte han, "hun har bedraget mig og forladt mig, mens jeg sov." Han tog nu kappen om sig og gik ind i slottet, uden at nogen kunne se ham. Da han kom ind i salen, sad gæsterne ved et overdådigt bord og spiste og drak og lo og snakkede. Dronningen sad i midten i prægtige klæder med krone på hovedet. Han stillede sig bagved hende, og der var ingen, som kunne se ham. Når hun lagde et stykke kød på sin tallerken, tog han det og spiste det, og når hun fyldte sit glas drak han det ud. Hvor meget hun tog, fik hun dog ingenting, for det forsvandt øjeblikkelig. Da blev hun både bange og skamfuld og gik ind i sit værelse og gav sig til at græde, men han gik bagefter hende. "Er det djævelen," sagde hun, "kommer min redningsmand da aldrig." Da slog han hende i ansigtet og råbte: "Er han måske ikke kommet. Det har jeg ikke fortjent af dig. Nu er straffen over dig, din bedragerske." Derpå

tog han kappen af, gik ind i salen og råbte: "Brylluppet er forbi, den rette konge er kommet." Alle konger og fyrster og adelsmænd, der var forsamlede, spottede ham og lo, men han gjorde ikke mange omstændigheder. "Vil I pakke jer eller ej," sagde han. De trængte sig om ham for at fange ham, men han drog sit sværd og sagde: "Væk med alle hoveder undtagen mit." I samme øjeblik lå de alle på gulvet, og han sad alene som konge af det gyldne bjerg.

* * *